

Norges Vassdrags- og energidirektorat
nve@nve.no

Oslo, 13. april 2020

NVE saksnummer 201700703

Avslå konsesjonssøknaden for Davvi vindkraftverk

Vi viser til konsesjonssøknad fra Grenselandet AS sendt til NVE 1. november 2019 med søknad om konsesjon for bygging og drift av Davvi vindkraftverk i Lebesby og Tana kommuner i Finnmark. Naturvernforbundet forventer at NVE avslår søknaden med begrunnelse av at området er uegnet for vindkraftindustri av hensyn til naturmangfold, reindrifta, samisk kulturlandskap og for å bevare et av de største inngrepsfrie naturområdene i Norge. Når det reviderte konsesjonssystemet for vindkraft på land kommer på plass bør søknader som sendes om utbygging i så sårbare og klart uegnede områder kunne avslås gjennom tidlig avslag. Det vil spare både utbygger og berørte aktører for en ressurskrevende konsesjonsprosess.

Området der Grenselandet AS søker om å få bygge er i kartgrunnlaget til nasjonal Ramme for vindkraft, utpekt som såkalt mykt eksklusjonsområdet. Det fremkommer i rapporten «Nasjonal ramme for vindkraft. Innspill fra Miljødirektoratet og Riksantikvaren til eksklusjonsrunde 3». Videre er hele området identifisert som viktig for reindrifta. Dette er synliggjort i NVEs kart over harde og myke eksklusjonsområder, der også reindriftsområder er skravert inn.

Til tross for dette, velger likevel Grenselandet AS å sende inn en søknad om konsesjon 1. november 2019, vel vitende om at området av miljøforvaltningen er identifisert som eksklusjonsområde.

Største sammenhengende naturområde med urørt preg i hele Skandinavia

Planområdet til Davvi vindkraftverk ligger på Laksefjordvidda, et av Norges største områder uten større fysiske inngrep (INON-områder). Miljødirektoratet skriver blant annet følgende setninger i rapporten:

- *"Laksefjordvidda sør i analyseområdet er et svært stort sammenhengende naturareal. Området har stor verdi for friluftsliv. Laksefjordvidda henger sammen med naturområder i Finland og utgjør deler av det som trolig er de aller største naturområdene med urørt preg i hele Skandinavia. Slike svært store områder vurderes å ha en egenverdi ved siden av de mer påvisbare miljøkvalitetene.*
- *Vindkraftutbygging er ikke forenlig med å bevare urørt preg i et naturområde. Påvirkningen må regnes som "svært stor" for denne typen inngrep."*
- *Fugl: Leveområder for forvaltningsprioriterte rovfugl og vadere. Stedfestet informasjon om særlig høy individtetthet av trua, sensitive arter.*
- *I analyseområdet ligger Laksefjordvidda–Rastigaissa som er et viktig friluftslivsområde med nasjonal betydning. Det er få merkede stier og åpne hytter i området. Området har rike muligheter for jakt og fiske, flere lakseførende vassdrag og er et nasjonalt viktig område for*

hundekjøring. De fleste som besøker Laksefjordvidda bruker telt. Området er meget godt egnet for lange turer."

Det er svært få slike store, sammenhengende naturområder igjen i Norge. FNs klimapanel (IPCC) rapporterte i august at nesten tre fjerdedeler av verdens isfrie landarealer er påvirket av menneskelige aktiviteter, og den resterende andelen krymper raskt. Slike store intakte naturområder er dermed svært verdifulle og viktige å bevare - både for naturens egenverdi og for friluftsliv og naturbaserte næringer slik som reindrifta. Å bygge hundrevis av vindturbiner med tilhørende veier og vil for all overskuelig fremtid ødelegge den uvurderlige inngrepsfrie naturen på Laksefjordvidda.

Store naturverdier – og svært mangelfull kartlegging

Området er svært dårlig kartlagt for biologisk mangfold. Det må ikke på noen måte kunne brukes som et argument for å tillate utbygging. Vi vet at den arktiske vidda er et viktig økosystem, og vi vet at området er leveområdet for rovfugl og andre sårbare fuglearter. Fra Artsdatabankens rødliste finner vi fugler som er registrert i eller nær utbyggingsområdet slik som fjellrype, dverggås og snøugle. Også den kritisk truede fjellreven har i disse traktene en viktig vandringsrute mellom Varangerbestanden og bestanden i Nord-Troms.

Rapporten om naturmangfold som utbygger har fått utarbeidet, *Konsekvenser for naturmangfold ved utbygging av Davvi vindpark i Finnmark*, er særdeles mangelfull. Rapporten er kun basert på det lille som finnes av informasjon i artskart og naturbase. I utredningen står det: *En komplett og heldekkende kartlegging av utredningsområdet ville ha vært svært tid- og kostnadskrevende, og måtte også ha tatt høyde for arter som kun opptrer med flere års mellomrom*. Dersom NVE faktisk har tenkt til å la konsesjonssøknaden få en reell behandling, så mener Naturvernforbundet at et minstekrav må være at en slik grundig kartlegging gjennomføres. For å få god oversikt over artsmangfoldet må det omfattende kartlegging og feltarbeid til. Vi vet allerede at det arktiske landskapet er langt rikere enn det som hittil er dokumentert i miljøforvaltningens databaser.

Ødeleggende for reindrifta og i konflikt med samisk urfolk

De berørte områdene i Lebesby og Tana kommuner er svært viktig for vårt samiske urfolk. Det hellige fjellet Rásttigáísá ligger i umiddelbar nærhet til planområdet for vindkraftverket, og utbygging vil være svært negativt for reinbeiteressurser og trekk- og flyttveier. Også de steinete fjelltoppene er viktige for reinen, som tilfluktssted fra plagsomme insekter. Reindrifta er allerede under sterkt press både fra en rekke utbygginger, og den samlede belastningen er i ferd med å gjøre det umulig for den neste generasjonen å fortsette den tradisjonsrike næringen.

De direkte berørte reinbeitedistrikta har satt seg bestemt mot utbygginga, da denne vil være helt ødeleggende for deres livsgrunnlag. Dette er et så stort inngrep i reinbeiteområde at det vil være i strid med internasjonale konvensjoner som ILO-konvensjon 169 om urfolk og FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter Art 27. Vi viser til at flere andre vindkraftprosjekter som Kalvatnan og Fálesrášša er avvist av OED med henvisning til FN-konvensjonen og mener at denne er minst like relevant i dette tilfellet.

Vi viser også til rapporten «Reindrifsvurderinger av analyseområder som berører samisk reindrift» utarbeidet i forbindelse med nasjonal ramme for vindkraft på land. Her skriver fylkesmannen om utredningsområde 41:

«Distriktenes årstidsbeite arealer med minimumsbeiter og særverdiområder tilsier at dette har svært stor verdi for reindriftsinteressene. Etablering av et vindkraftverk vil kunne sterkt forringe reindriftsinteressene i analyseområdet, fordi det vil beslaglegge viktige beiteland. Vindkraftverk i analyseområdet vil dermed få svært store negative konsekvenser for reindriftsinteresse»

Stor motstand lokalt

Lokalt er motstanden stor, og Tana kommune har signalisert at de vil gå imot prosjektet. Den norske regjeringen har uttalt at lokal støtte og forankring vil være avgjørende når framtidige vindkraftprosjekter blir vurdert, og i dette tilfellet kan man regne med store protester fra lokalsamfunnet.

Det har kommet rundt 50 hørings svar på meldingen om oppstart, de aller fleste av disse er negative. Naturvernforbundet ønsker at høringsinnspillene som er sendt inn på slike meldinger blir tilgjengeliggjort på NVEs nettsider.

Vi viser for øvrig til utfyllende hørings svar på melding om [Davvi vindkraftverk fra Norsk Ornitologisk Forening og fra Naturvernforbundet i Finnmark](#).

Davvi-vindpark bør få tidlig avslag

Naturvernforbundet har sammen med en rekke miljø- og friluftsansjoner spilt inn et behov om endring i konsesjonssystemet slik at NVE kan gi «Tidlig avslag» på vindkraftmeldinger, før en omfattende konsesjonsprosess starter opp. Vi skriver i brevet til OED:

For å unngå at de mest naturskadelige prosjektene bruker tid og ressurser i systemet, bør det innføres en hjemmel for tidlig avslag av prosjekter. Det må utarbeides en konkret liste over kriterier som fører til tidlig avslag. Kriteriene bør blant annet inkludere inngrepsfrie naturområder (INON), områder i randsonen til verneområder, områder med høy prosentandel myr og andre viktige naturtyper, villreinområder, reindriftsområder og områder med kjente fugletrekk. Miljødirektoratets eksklusjonsområder fra nasjonal ramme må også legges til grunn.

Totalt sett vil Davvi vindkraftverk være svært ødeleggende for både naturverdier og lokalsamfunn. Vi forventer at NVE ikke behandler søknaden før etter at de nye retningslinjene for vindkraftkonsesjoner har vært på en grundig høring og er revidert og vedtatt. Vi anmoder NVE om å avslå dette prosjektet på et så tidlig tidspunkt som mulig.

Naturvernforbundet vil klage inn konsesjonen for OED dersom NVE likevel velger å se bort fra hensynet til natur, reindrift, samisk kultur og friluftsliv og likevel gir en konsesjon.

Vennlig hilsen

Silje Ask Lundberg,
leder i Naturvernforbundet

Leif Wasskog
leder i Naturvernforbundet i Finnmark

Svein Lund
Leder i Naturvernforbundet i Ávjovárri

Hanna Støstad
fagrådgiver, Naturvernforbundet